

نقش سرمایه اجتماعی در اصلاح الگوهای مصرف

علی میرزامحمدی، دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی دانشگاه پیام نور تهران

چکیده:

در مواقع بحرانی می‌توان برای حل مشکلات از سرمایه اجتماعی به عنوان اصلی‌ترین منبع حل مشکلات و اصلاح فرآیندهای موجود سود برد. یکی از مهمترین این مشکلات الگوهای غلط مصرف و عدم مصرف بهینه انرژی در ابعاد مختلف آن است. مصرف درست و بهینه نیازمند داشتن سرمایه عظیم اجتماعی است. متأسفانه برخی از آمارها نشان دهنده الگوهای غلط مصرف کالا و انرژی در کشورمان است. ایران جزء سه کشوری است که بیشترین میزان ضایعات مواد غذایی را در جهان دارد. نرخ مصرف سرانه انرژی در ایران بالاترین نرخ مصرف سرانه در دنیاست. مطالعه مصرف گرایی در جوامع جدید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا مصرف گرایی نه تنها مسئله مصرف گرایان است بلکه تولید کنندگان و توزیع کنندگان کالاها و خدمات نیاز به درک خصوصیات و ویژگی‌های آن دارند. به همین لحاظ است که در علوم اجتماعی، جامعه شناسان، اقتصاد دانان و روان شناسان معاصر به تحلیل همه جانبه آن می‌پردازند و هر اندیشمندی از یک زاویه خاص به آن توجه دارد. مصرف گرایی نوین به شکل بی‌رویه یک آسیب اجتماعی است که مستلزم شناخت علمی و سپس درمان اساسی، یا به عبارت دیگر برنامه ریزی است. در این مقاله ابتدا مشخصات مصرف گرایی جستجو شده و دلایل افول نقش سرمایه اجتماعی در اصلاح الگوهای مصرف و تأثیرات آن بررسی شده است و در آخر به برنامه ریزی در اصلاح الگوهای مصرف با تأکید بر تقویت سرمایه اجتماعی پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: سرمایه اجتماعی، الگوهای مصرف، مصرف گرایی، نظریه‌های مصرف